

Kleurringen bij ganzen: nieuwsbe- richt winter 2007/2008

Kleine Rietgans - Christine Verscheure

Zoals wellicht bekend hebben we vanaf 1 juli 2007 meer tijd (pensioen!) om onze jarenlange inspanningen als regionale coördinator voor het ganzenonderzoek in Vlaanderen verder te zetten, en dit in nauwe samenwerking met het INBO en Natuurpunt.

Het aflezen van kleurringen bij ganzen zal komende winter een bijzondere impuls krijgen. Immers, in Denemarken (Jutland) werden op 27 maart 2007 bij de Kleine Rietgans opnieuw nekringen aangebracht. Gezien de beschikbare codes voor de kleur blauw uitgeput zijn, is de nieuwe aanmaak WIT met zwarte inscriptie. In totaal werden 339 vogels geringd van de volgende reeksen: A02 – A97, B02 - B97, C02 – C97, F02 – F97, G02 – G48. Bijgaande foto's geven een beeld van de oude en nieuwe versie. De densiteit aan ringen zal hierdoor de komende winter terug zeer groot zijn en het zal het zeker de moeite lonen om de Oostkustpolders te verkennen voor ringaflezingen. Aangezien de bijzondere populatie van de Kleine Rietgans in aantal stijgt (55.000 exemplaren?) is het meer dan ooit boeiend om de verspreiding in tijd en ruimte op te volgen. Daarvoor zijn de nieuwe opvallende witte ringen een bijzonder goed instrument. Zal de Kleine Rietgans naast de Oostkustpolders nieuwe gebieden koloniseren? Of blijft het procentuele aandeel van de Spitsbergse populatie in ons land verder dalen (vb. door nieuwe fenomenen als climate change)? Zal de trend van snellere wegtrek van de Kleine Rietgans verder gezet worden?

Voor een uitvoerig overzicht van de bestaande ringprojecten bij ganzen en de wijze van doorsturen van gegevens verwijzen we naar de INBO-nieuwsbrief van december 2006. Bijgaande tabel geeft een opfrissing.

Soort gans	Kleur van de ring	Ringwerk: plaats en jaartal	Waarheen met waarnemingen?
Kleine Rietgans	Blauw met witte inscriptie	Jutland (DK); 1990 tem 2005	http://pinkfoot.dmu.dk OF christine.verscheure@scarlet.be; eckhart.kuijken@scarlet.be
Kleine Rietgans	Wit met zwarte inscriptie	Jutland (DK); 2007	http://pinkfoot.dmu.dk OF christine.verscheure@scarlet.be; eckhart.kuijken@scarlet.be
Kolgans	Zwart met witte inscriptie	West-Europa & Noord-Rusland; 1998 tem 2007	http://geese.org OF christine.verscheure@scarlet.be; eckhart.kuijken@scarlet.be
Kolgans	Groen met zwarte inscriptie	West-Europa & Noord-Rusland; 2005 tem 2007	http://geese.org OF christine.verscheure@scarlet.be; eckhart.kuijken@scarlet.be
Grauwe Gans	Groen met witte inscriptie	Damme (B); 2000 tem 2007	christine.verscheure@scarlet.be; eckhart.kuijken@scarlet.be
Canadese Gans	Wit met zwarte inscriptie	Ruiplaatsen in Vlaanderen vanaf 1995	stijn.cooleman@skynet.be

Deze tabel toont duidelijk dat aan dat het meer dan ooit belangrijk om naast de soort gans, ook de kleur van de ring en de code op de ring door te geven. Dit kan via de ondertussen bekende websites, maar ook via een eenvoudig bericht aan ons (nieuwe) emailadres. Bestanden in Excel en Word zijn welkom, en wij behandelen ook nog waarnemingen die binnenkomen via de post of het oude INBO-mailadres. Voor het rapporteren en invoeren van de gegevens zijn reeds lange tijd via het Instituut voor Natuurbehoud (nu INBO) **ganzengebiedenkaarten** (A3-formaat in kleur) beschikbaar met duidelijke locatiecodes voor drie regio's in Vlaanderen: (1) de Oostkustpolders, (2) de Kreken van NO-Vlaanderen en (3) de IJzervallei. Deze kaarten en al dan niet digitale invulformulieren zijn nog steeds op eenvoudig verzoek **gratis verkrijgbaar** (email of brief met naam en adres; zie onze coördinaten onderaan dit bericht). Het gebruik van deze locatiecodes is uiterst belangrijk om ondubbelzinnig de plaatsaanduiding in de databank te kunnen invoeren. **Deze service blijft in de toekomst behouden.**

Zoals vorig jaar reeds uitvoerig uitgelegd kan voor de verschillende projecten de KEUZE gemaakt worden: OFWEL invoer van gegevens via het web, OFWEL verder gebruik maken van onze diensten als doorgeefluik (bijvoorbeeld voor omvangrijke bestanden, waarbij de invoer via het web veel tijd in beslag neemt). Wij blijven intens samenwerken met de coördinatoren van de ringprojecten en de respectievelijke websites. Onderlinge afspraken en communicatie zal ervoor zorgen dat gegevens die via het web ingevoerd worden ook voor de regionale uitwerking kun-

nen gebruikt worden, en het noodzakelijke overzicht voor de regio behouden blijft. Het heeft daarom geen zin om de via het internet ingevoerde waarnemingen ook nog aan ons adres door te geven. Wie via ons de ringen doorgeeft krijgt daarvan wel de life-list na het seizoen. Op de websites kan je onze **gebiedscodes** als keuze terugvinden. Voor internationaal gebruik worden ze **voorafgegaan door de letter B**. Voorbeeld: gebied **702** in Uitkerke wordt **B702**. Invoer van enkel de gemeentenaam betekent verlies aan informatie en veroorzaakt verwarring, tenzij de nauwkeurige geografische coördinaten van de locatie van de geringde gans kunnen ingegeven worden.

We willen bijzondere aandacht vragen voor het vermelden van het **habitat** van de waargenomen geringde ganzen. Een tabel met indeling en codes kan digitaal verstuurd worden op eenvoudige vraag.

Verder willen we - in het belang van het onderzoek - een oproep doen om onzekere waarnemingen zelf te schrappen; geef enkel door wat **100% zeker** is.

Voor brede informatie over alle kleurringprojecten bij vogels blijft de website van Dirk Raes (www.cr-birding.be) de referentie bij uitstek, ook voor de ganzensoorten.

Het speciale **ganzen**themanummer van **Natuurpunt.Oriolus** van december 2005 bevat een hele reeks bijdragen met overzichtelijke kaarten en verwerking van tellingen en ringgegevens. In het bijzonder willen we de artikels aanbevelen over het ringwerk bij Grauwe Gans, Kolgans, Kleine Rietgans en Canadese gans.

Dit bericht wil ook een **warme en hartelijke DANK** zijn aan de vele vrijwillige waarnemers die jaar na jaar bijdragen aan het ganzen-kleurringen-onderzoek. Jullie gezamenlijke bijdrage is van onschatbare betekenis. We zien uit naar verdere respons, en ... tot in de Oostkustpolders?

Referenties

KUIJKEN E., 2005.

Bescherming van wilde ganzen-populaties in Vlaanderen: verleden, heden en toekomst. *Natuur.oriolus* 71: 170-176.

KUIJKEN E., C. VERSCHEURE & P. MEIRE, 2005.

Ganzen in de Oostkustpolders: 45 jaar evolutie van aantallen en verspreiding. *Natuur.oriolus* 71: 21-44.

KUIJKEN E. & C. VERSCHEURE, 2005.

Kolganzen *Anser albifrons* en Kleine Rietganzen *Anser brachyrhynchus* met nekringen. Nieuwe inzichten in de regionale verspreidingsdynamiek. *Natuur.oriolus* 71: 135-144.

VERSCHEURE C. & KUIJKEN E., 2006

Uitkijken naar ganzen met nekringen. *Vogelnieuws* No. 7: 24 – 27

Christine Verscheure & Eckhart Kuijken

Lindeveld 4, B-8730 Beernem

christine.verscheure@scarlet.be

eckhart.kuijken@scarlet.be

